

Johan Tol toont in The Cats Museum relikwieën en vertelt de verhalen

Bewonderaar en bewaker

The Cats. Een halve eeuw jaar na hun oprichting, leven zij voort in hun muziek. Maar dat niet alleen. Johan Tol (spek) is bewonderaar en bewaker van dit stuk Volendamse cultureel erfgoed. Zijn liefde voor de band en de Palingsound mondde al eens uit in het samen met Michel Veerman geschreven boek 'de geschiedenis van...', in de biografie van zanger Piet Veerman en samen brengen zij enkele keren per jaar 'One way wind the magazine' uit. Maar de adoratie bleef daar niet bij. Hij verzamelde relikwieën en stelt die tentoon in het Cats Museum. Vergezeld van de meest uiteenlopende anekdotes verzorgt hij een boeiende rondleiding.

Door Eddy Veerman

'Een geweldige wandeling down Memory Lane', omschreef bandlid Arnold Mühren de door Tol samengestelde reis door de tijd. 'Jij mag je met recht 'Mister Cats' noemen', tekende de zanger/gitarist op over Johan.

„Een uit de hand gelopen hobby? Zo ziet mijn vrouw het wel”, glimlacht Johan. De 'Spek', zoals zijn bijnaam luidt, is een beetje gek. „Zo keek men al naar me toen ik als keeper met Kras Boys in het eredivisiezaalvoetbal actief was. Daarna ben ik een radioprogramma bij de LOVE gaan presenteren, 'Mooi Volendam'. Stonden mensen aanvankelijk ook raar te kijken, evenals toen Michel en ik met het magazine begonnen. Hoe lang we dat dachten vol te houden. Nou, we zitten inmiddels op nummer 54. Ik luister liever niet naar vooroordelen van mensen, maar doe wat ik leuk vind. In dit geval is dat praten over de muziek van de band die in mijn hart zit. Waarbij het leuk is dat de geïnteresseerde mensen er iets van opsteken en er enthousiast van worden.”

In de ban

Met deze hobby is hij al 37 jaar bezig. „Intensief, met alles volgen, alles lezen, alles kopen, van alles verzamelen. Mijn kennismaking met The Cats dateert van 1984 en mijn tijd in Bar Den Egelantier. Er ging een bus naar een concert van Eric Clapton, maar die kaarten waren uitverkocht. Er waren wel kaartjes voor een optreden van The Cats. Hebben we die gekocht met de vrienden.” Hij was verkocht. „Ik was zestien, had al enkele albums. Vervolgens waren we in De Flint in Amersfoort en door die avond – het klonk precies als op de plaat – raakte ik in de ban van The Cats. Ik kocht van alles, bezocht beurzen. Toen begon de verzameling thuis. Eenmaal getrouwd met Anita, richtte ik op de vliering een kamer in. Dat werd gaandeweg uitgebreid. Toen de website van Piet Veerman werd gelanceerd, vroeg hij of dat bij mij op de zolder kon.”

TV-zenders kwamen in de loop der jaren langs. Om er te filmen. „In 2004 werd er een gesprek opgestart over de toenmalige Wir War Bar, met Jaap 'Cas'. Alles van sport en muziek, wat Volendam op de kaart had gezet, zou er worden uitgedragen. Er lagen prachtige plannen, maar in 2008 werden de gesprekken afgebroken.”

„Ik vind dat de gemeente beter om zou kunnen gaan met haar copyfeen, als het gaat om het uitdragen van wat ze hebben betekend. Mijn gekoesterde wens, een eigen ruimte, bleef. Nu zit ik in Edam, omdat dit in Volendam niet haalbaar was. Aanvankelijk was het niet bedoeld om voor het publiek de spullen uit te stallen.” Toen het verder vorm kreeg, ontstond dat idee. „Het aankleden

heeft een jaar geduurd en op een gegeven moment werd het zo mooi: er zat een prachtig verhaal in. Ik heb er een soort van tijdlijn van gemaakt en vroeg mensen te komen kijken. Die waren erg enthousiast. Ik dacht: dan kan ik meerdere belangstellenden de kans geven om het te laten zien en te horen. Voor een kleine entreeprijs.”

‘Persoonlijke dingen zijn de mooiste dingen; als je die niet hebt, mag je het woord museum niet gebruiken’

Johan maakte een FB-pagina aan. „Waarop ik verhalen schrijf, wat ik heb meegemaakt. Ik heb al mensen uit de andere kant van Nederland op bezoek gehad, zoals in januari twintig. Soms zijn het er twee. Aan de hand van de foto's zie ik wat er destijds gebeurde of speelde. Dan pak ik er iets bij, uit de vitrinekast, of laat ik audio-opnames horen.”

„Het was mooi om ook te merken dat er een gezelschap kwam waarvan één man van tevoren al zei 'sorry hoor, ik heb er niks mee'. Hij bleef eerst langere tijd aan de koffie, sloot toch aan en bedankte me na afloop. Hij vond het ontzettend leuk en wenste me succes. Had ik toch iets bereikt.” Hij loopt de trap op. „Het verhaal is realistisch. Het is één van de beste bands die ons land ooit heeft gehad, met vijftien miljoen verkochte platen. Het is een positief verhaal, maar de band heeft ook minder periodes gehad.”

Aan de wand langs de reling hangen portretten van onder meer de Yellow Flowers (Aaf Beers met vijf vrouwen), Duo De Koning, Joop Bouwman's bap, Niki de Wit. „In de loop der jaren heb ik ook persoonlijke attributen van de bandleden mogen ontvangen. Persoonlijke dingen zijn de mooiste

dingen, daar kan niks tegen op. Als je die niet hebt, mag je het woord museum niet gebruiken.” Het Cats-verhaal begint met hun ouders. De vader van Jaap 'de Koster' speelde ook in een bandje. „Zij verdienen een dubbeltje per songtekst.” Te zien is een foto van Piets vader met de banjo, van zijn moeder Marietje, een verwoed toneelspeelster. En uiteraard van het ontstaan van The (Blue) Cats. Vanaf het moment dat ze een talentenjacht wonnen bij Veronica en in 1966 auditie deden bij platenmaatschappij Bovéma.

„Als Wim Jongbloed zich er mee bemoeit, komen er dertig strijkers bij, blazers. En komt het verhaal met de slurf van plastic beertjes op de microfoon, waardoor Cees 'Poes' in 1969 'Blue Horizon' zong. Het was de tijd dat ze experimenteerden.”

„Het is een feest der herkenning”, zegt Johan zelf. De entreekaart van Cees Poes voor het Grand Gala du Disc in de RAI, uit 1969, is te zien. „Dan hebben de Cats al drie nummer-1 hits gehad in veertien maanden tijd. Dat is uniek, nooit geëvenaard.” Hij laat een andere bijzonderheid horen. „De originele opnames van 'Lea', die per ongeluk in het bezit van Radio Veronica kwamen. Toen het station dat draaide als de nieuwe Cats, ontstond er paniek. De oorspronkelijke tekst was te confronterend voor de nabestaanden van de verongelukkete Cats-fan. Een gebeurtenis die ten grondslag lag aan het liedje.” Hij toont het briefje met de handgeschreven regels van de eerste tekst. En heeft ook de Refox-rolletjes waar die muziek op staat. „Luister maar. Het is heel anders...”

In februari 1970 wonnen The Cats de Edison, die er toen nog toe deed. „Ze kregen een gouden plaat uit handen van Cliff Richard, hun contract werd opengebroken, waardoor hun liedjes met terugwerkende kracht in 38 landen opnieuw werden uitgebracht.”

De reis gaat naar Indonesië. „Een Beatle-mania in het klein. Met prachtig beeldmateriaal. Bep 'Dekker' ging er een half jaar later met vakantie naar toe en de vlaggen met beeldtunnissen van

de Cats-leden hingen nog steeds in de straten. Ongelofelijk.” Het Duitse avontuur begon vervolgens én er kwamen scheurtjes in de band. Cees Poes stapte er naderhand uit. „Die jongens zaten alleen nog in vliegtuigen. Acht jaar lang. Ze waren het duurste betaalde bandje van Nederland: 3800 gulden per optreden. De nieuwe directeur van Bovéma nam The Cats mee naar Amerika. Daar namen ze een plaat op, die in Azië, Oceanië en Zuid-Amerika werd uitgezet.

‘Toen de originele opname van 'Lea', met de oorspronkelijke tekst, op de radio kwam, was er paniek’

Telegraaf-muziekjournalist Jip Golsteijn spoorde hen aan het toch in Europa uit te brengen, omdat hij aanvoelde dat 'Be my day' op nummer één zou komen. Hij kreeg gelijk.”

„In 1974 ging het licht uit... Boven de oceaan, tijdens de terugvlucht uit de VS, zei Piet: 'ik stop er mee'. Hij was aan het einde van zijn latijn. Ze zijn later dat jaar nog wel teruggegaan voor een special. In diezelfde zomer zongen ze bij het Nederlands Elftal dat de WK-finale in Duitsland haalde.”

Er werd nog wel materiaal geschreven. „Bijvoorbeeld 'Call me', dat tien jaar later op een album kwam. Dat liedje was symbolisch voor toen. Even bellen met thuis, hoe het is.” Johan laat de refox-band (demo) van Jaap de Koster horen. „Piet nam het mee, fileerde het en zo werd het later uitgebracht, zoals er meer onafgemaakt materiaal lag, dat midden jaren zeventig was geschreven.”

„Voordat zij een sabbatical aankondigden, namen ze, hartje zomer, een kerstplaat op. Die zijn weerga niet kent. Ook daar zit een verhaal aan vast...”

Single in Uruguay

Hij toont nog enkele tastbare herinneringen. De bar van drummer Theo Klouwer (schuimpie), een porseleinen platenspeler die hij kreeg van Arnold. Of kledij, van de eerste manager Jan Tuf, het jasje van Piet en gesigndeerde spullen van mensen die er niet meer zijn.

Piet Veerman heeft zijn eigen hoek. „Zijn solocarrière heeft immers net zo lang geduurd.” In 1991 heeft Piet voor de Walk of Fame op de Scheveningse boulevard zijn voet in het cement gezet, tegelijkertijd met Julio Iglésias. De Spaanse zanger gaf Piet het eerste exemplaar van zijn album 'Future' en Piet overhandigde de Spaanse zanger een gouden plaat. Enkele jaren geleden is die Walk of Fame gerenoveerd. Toen zijn de erven benaderd of ze iets terug wilden. Piet had er niet zoveel mee, zijn dochter Jacqueline belde mij daarom. Heb ik een contract gesloten met de betreffende stichting en dat aangekocht. Bij deze voetstap blijft iedereen even stilstaan.”

Andere relikwieën brengen ook het ongelof in beweging. Bijvoorbeeld de vinyl-singles die in allerlei landen zoals Uruguay en Nieuw Zeeland uitkwamen. Ook al kregen ze er nauwelijks iets van mee, die jongetjes uit de Volendamse oude kom lagen in winkels op allerlei continenten van de aarde.

Johan: „Ze zijn er zelf vrij nuchter onder. Je hoeft ze niet te overladden met complimenten, als je ze zo van dichtbij spreekt. Maar als ze buiten Volendam lof ontvangen, streelt ze dat wel.”

„The Cats zijn eigenlijk een part of the act geweest. Voor een buitenstaander die van hun muziek houdt, gaat het misschien door de jaren heen steeds mooier worden. Voor de mannen zelf zijn het destijds en daarna ook regelmatig moeilijke tijden geweest. En zij zagen zich vooral als een hele goede zanggroep, die zichzelf muzikaal aardig kon begeleiding.”

Als de regels het straks toelaten, hoopt Johan weer mensen te mogen ontvangen. „Mensen raken voor even weer 'in de ban van'. Het zorgt er voor dat The Cats blijven leven.”